

TOESPRAAK DODENHERDENKING 2014

door burgemeester Klaas Tigelaar

Oud-Beijerland, 4 mei 2014

Achteloos trapt Teun, een jonge knul van 12 jaar, een steentje weg. Het steentje stuitert meters verder weg en komt tussen de tramrails stil te liggen. De Molendijk ligt er verlaten bij. Het is doodstil. Het lijkt of in de stilte nog de drukte en het rumoer van gisteren nagalmt. Alsof Teun de mensenmassa nog zo voor zich ziet, de groep Joden die met de tram naar Rotterdam vertrok en de drommen mensen er omheen. Iedereen keek toe. Bezorgde gezichten. Alle Joden droegen een Jodenster op hun jas. Slechts enkel wat bagage hadden ze bij zich. Niet wetend wat er ging gebeuren. Allen weggevoerd. Teun voelt dat het niet goed zit. Van binnen wordt hij opnieuw boos. Hij raapt het steentje tussen de tramrails weer op en gooit het hard voor zich uit. Wild ketst het steentje over de keien. "Waarom? Waarom die haat? Waarom moesten de Joden weg? Waarom die Duitse bezetting? Zoveel doden. Die bombardementen. Waarom die rot oorlog? Waarom? Plotseling hoort hij voetstappen naderen. Hard klinken de stappen van de Duitse soldaten over de verlaten Molendijk. Teun schrikt. Zouden ze zijn boosheid hebben gemerkt?....

Dames en heren, jongens en meisjes,

Wie buitengesloten wordt, heeft geen vrijheid om zichzelf te zijn.

Wie opgesloten wordt, verliest zijn vrijheid.

Wie uitgesloten wordt, is niet vrij.

Uitsluiting, discriminatie, groepen isoleren, begint vaak onverschillig en klein. Niemand grijpt direct in of het valt niet eens op. Maar stap voor stap gaat het verder en zet het mensen tegen elkaar op. Gif druppelt de samenleving in. Minderheidsgroepen worden niet meer beschouwd als medemensen. Sluipenderwijs groeit de discriminatie en uitsluiting van bevolkingsgroepen. Het is de harde les van de Tweede Wereldoorlog. Het is tot op vandaag steeds weer de basis waarop conflicten groeien en uitgroeien tot een oorlog.

Na de oorlog beseft Teun wat er in de oorlog allemaal heeft plaatsgevonden. De jaren van bezetting hebben diepe wonden geslagen. Veel mensen, oud en jong, waren op gruwelijke wijze gedood. Velen zijn omgekomen in het verzet of stierven door oorlogsgeweld of uitputting, zowel in Europa als in Zuidoost-Azië. Maar Teun realiseert zich ook dat de Joden niet meer terug zullen keren. Zij werden als minderwaardig beschouwd, net als de Sinti's en Roma's. Doelbewust en systematisch zijn ze vervolgd en vermoord. De oorlogsjaren staan in Teuns herinnering gegrift.. De beelden, de angst, het verdriet, zijn boosheid bleven hem bij. "Dit mag ons en anderen nooit meer overkomen!" zei hij tegen zichzelf en hij beloofde: "Ik zal altijd blijven strijden voor vrijheid. Vrijheid voor iedereen!"

Dames en heren, jongens en meisjes,

Op deze 4^e mei herdenken wij allen –burgers en militairen- die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen of vermoord sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en daarna in oorlogssituaties en bij vredesoperaties.

Ouderen onder ons beseffen wat de strijd voor onze vrijheid heeft betekend.

Veteranen en militairen onder ons hebben vaak aan den lijve ondervonden wat de strijd voor vrede en vrijheid van je vraagt.

Jongeren en kinderen, goed om te zien dat jullie hier ook zijn, voor jullie is het belangrijk om te weten dat er voor ons zware offers zijn gebracht. Houdt de geschiedenis van de strijd voor onze vrede en vrijheid levend.

Teun zijn strijd tegen onrecht, tegen discriminatie, voor vrede en vrijheid, voor een gelijkwaardige samenleving, die strijd blijft belangrijk. Ook in de toekomst.

Want vrijheid voor mij, betekent ook vrijheid voor de ander!